

Vi har ikke råd til børnefattigdom

Af Eva Secher Mathiasen,
psykolog og formand for
Dansk Psykolog Forening

Hver dag vågner børn i Danmark op til ikke at kunne det samme som vennerne i skolen, børnehaven, vuggestuen eller fritidsklubben, fordi det koster penge. Deres forældre har ikke råd til at betale for fællesturen med overnatning for klassens drenge, der skal rystes sammen, klubbens nye årgang, der skal i biffen sammen, eller børnehavens arrangement, hvor hver familie stiller op med en ret til buffeten. Der er ikke råd til at gå til fodbold, teater eller andre fritidsinteresser, hvor de andre børn udvikler sig og danner fællesskaber. Hver dag er der forældre, som må vende mønter for at kunne købe de billigste vinterstøvler, regntøj eller bare mad nok til at klare sig igennem måltider og madpakker. Mad, i øvrigt, hvor der sjældent er råd til at træffe sunde valg.

De børn og forældre er dem, som organisationer som Mødrehjælpen er i kontakt med, og som utallige selvbestaltede hjælpegrupper på nettet dagligt formidler mad, tøj, sko, legetøj og andet til. Og de er også menneskene bag de nye tal, vi har fået om fattigdom i Danmark det seneste år.

Rekordmange børn lever ifølge Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) lige nu under beløbet for fattigdomsgrænsen. Fattigdom er i øvrigt stadig fattigdom, uanset om grænsen for at være det er politisk vedtaget eller bare virkelig for de mennesker, fattigdommen berører.

En analyse fra AE i år viste, at antallet af fattige børn er steget med over 10.000 på blot ét år, så der i dag er knap 50.000 børn, der lever under fattigdomsgrænsen. Samtidig peger analysen på, at børnefattigdomstallet vil stige yderligere de kommende år, efterhånden som det bliver muligt

at måle på effekterne af kontanthjælpsloftet i 2017 og 2018. Faktisk nåede antallet af børn, der er ramt af enten kontanthjælpsloftet eller 225-timers reglen, allerede i 2017 over 62.000 ifølge beskæftigelsesministeren. Oven i dét tal kommer så de børn, der er ramt af integrationsydelsen.

Det er en tendens, vi er nødt til at bide mærke i.

Vi er nødt til at bide mærke i den, fordi vi ved, at fattigdom intet godt gør for børns udvikling og livsperspektiver. Faktisk tværtimod. Det viser den forskning, der er lavet på området, meget tydeligt. I foråret dokumenterede et dansk studie fra Institut for Økonomi på Aarhus Universitet, at vokser man op i en fattig familie, vil det betyde en dårligere tilknytning til arbejdsmarkedet, en kortere uddannelse, lavere løn og et dårligere job som voksen – blot et enkelt år i fattigdom i barndommen kan ifølge undersøgelsen få langsigtede negative konsekvenser for voksenlivet. Studiet er unikt, fordi det bygger på søskendeforskelle – hvor den ene har oplevet fattigdom i opvæksten, og den anden ikke har, fordi fattigdommen fx indtraf, da den ældste flyttede hjemmefra.

Vi ved også fra international forskning, at fattigdom har negativ betydning for børns fysiske, socioemotionelle og kognitive udvikling; at risikoen stiger, jo længere tid, fattigdommen står på i barnets opvækst, og at det har betydning hvornår i barnets liv, barnet oplever fattigdom. Jo tidligere, jo værre. Forskningen peger på, at det, der gør det problematisk at vokse op i fattigdom, er de mange sammenhængende risikofaktorer, både fysiske, sociale og psykiske, som barnet udsættes for. For i familier, hvor knappe ressourcer er hverdag, kan der være mindre overskud til social støtte, lektiehjælp eller fritid, og måske også mere turbulens, utryghed og flere konflikter.

Vi er nødt til at bide mærke i tendensen, fordi den har store konsekvenser – også for samfundet.

Vi får helt enkelt et økonomisk fattigere samfund med svagere sammenhængskraft, jo større ulighed, vi har i befolkningen. Det er for længst slået fast af førende, internationale organisationer, der har vækst og økonomisk udvikling som deres kerneområde.

I 2015 udgav både Den Internationale Valutafond (IMF) og Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD) hver sin meget omtalte rapport om sammenhængen mellem ulighed og vækst. IMF's rapport viste, at reduceret indkomstulighed i befolkningen fører til hurtigere og længerevarende vækst. Stiger andelen af den samlede indkomst for dem med lav indkomst, giver det samlet set en højere økonomisk vækst. Men stiger den for de rigeste 20 pct., er effekten på den økonomiske vækst de følgende år negativ. OECD's rapport dokumenterede, at øget ulighed i OECD-landene gennem de seneste 20 år har haft en både stor og signifikant negativ indvirkning på den økonomiske vækst.

Ulighed er altså ikke nogen god form for samfundsinvestering. Og børnefattigdom, der sætter sig spor langt ind i voksenlivet, er heller ikke. Vi får selvsagt ikke mindre ulighed i samfundet af, at vi lige nu har tusinder af børn, der vokser op med udsigt til fra start at blive stillet dårligere end andre både arbejdsmæssigt, uddannelsesmæssigt, indkomstmæssigt, udviklingsmæssigt, socialt, emotionelt, fysisk og kognitivt.

Danmark er et aldrende samfund, der ligesom de fleste andre vestlige samfund kommer til at få enorme udfordringer med sin demografi i fremtiden. Meget snart vil vi være et land med utroligt mange ældre og en hel del færre unge til at betale for og drive et velfærdssamfund, der skal gribe os alle sammen, når vi falder. Vi har brug for at vores børn bliver til sunde, stærke voksne, der kan bære vores samfund og holde af det liv, de har mulighed for at leve. Derfor er det godt og rigtigt set af politikere på tværs af partierne, at vi har en stor opgave i at sikre, at dårlig trivsel og psykiske lidelser ikke spænder ben for, at vores børn kan blive til voksne, vi har brug for.

Men vi skal også sikre, at vi ikke selv skaber faldgruberne fra start. Vi har solid viden om, hvad fattigdom gør ved børn og børns fremtid. Den viden må og skal vi bruge, når vi planlægger Danmark i fremtiden. Fordi vores børn har ret til at vokse op med samme muligheder. Og fordi vi har ikke råd til at lade være. ●

Leder

P

Psykologernes
fagmagasin

Nr. 11 | 2018 | 4. årgang

Magasinet udgives af Dansk Psykolog Forening og udkommer 12 gange om året. Medlem af Danske Medier
Dette nummer: 17. november
Næste nummer: 15. december

Redaktion
Ulrikke Moustgaard, redaktør
Henning Due, journalist
Heidi Strehmel, bladsekretær/annoncer
Ansvarshavende ifølge medieansvarsloven:
Claus Wennermark
Kontakt: p-magasin@dp.dk

Dette nummer
Forside: Noa Snir
Trykplag: 12018
ISSN 2445-6322: P (print)
ISSN 2445-6330: P (online)
Design og layout: Laura Silke
Tryk: Jørn Thomsen Elbo A/S

Annoncer
Job- og produktannoncer:
DG Media
T: 3370 7694
epost@dgmedia.dk
(skriv "P-magasin" i emnefelt)

Rubrikannoncer
Heidi Strehmel, bladsekretær
T: 3525 9706, p-magasin@dp.dk

Annoncedeadlines
Nr. 12: 08.11 (produktannoncer) & 26.11 (job- og rubrikannoncer). Udgivelse: 15.12
Nr. 1 (2019): 12.12 (produktannoncer) & 07.01 (2019) (job- og rubrikannoncer). Udgivelse: 26.01 (2019)
Nr. 2 (2019): 16.01 (produktannoncer) & 04.02 (job- og rubrikannoncer). Udgivelse: 23.02 (2019)

Abonnement
1.465 kr + moms
p-magasin@dp.dk

Udgiver
Dansk Psykolog Forening
Stockholmsgade 27
2100 København Ø
T: 3526 9955
www.dp.dk

Trykt med vegetabiliske farver på miljøgodkendt papir.

Artikler i P udtrykker ikke nødvendigvis Dansk Psykolog Forenings synspunkter.

